

Wie van de drie: Zantedeschia, Calla of Richardia

In de afgelopen maanden heb ik u meegenomen in de geschiedenis van het verzamelen van en het geven van namen aan planten. Dan is het een logische stap naar de namen van bolgewassen zelf. In deze serie van twaalf artikelen van De Wereldbol sta ik stil bij namen die leiden tot discussies en vragen. 'Waarom is het *Hippeastrum* en niet *Amaryllis*? 'Waarom *Zantedeschia* in plaats van *Calla*?'

Tekst en fotografie: Peter Knippels

Weinig plantennamen leiden tot de reacties zoals ik die ken bij *Zantedeschia*. Het lijkt alsof 'iedereen' het er over eens is: het moet weer *Calla* worden en vergeet de naam *Zantedeschia*. Als je op internet rondsurft, dan zie je als veel gebruikte oplossing dat groot in beeld *Calla* staat, met in kleinere lettergrootte of tussen haakjes *Zantedeschia*. Tijd om het dilemma te ontrafelen.

SINDS 1826

Carl Linnaeus beschrijft in 1753 het geslacht *Calla*, op basis van planten die we kunnen kennen als *Zantedeschia aethiopica*. Hij geeft de planten de naam *Calla aethiopica*. In 1818 herzielt Kunth de naam en komt hij uit op *Richardia africana*. Acht jaar na Kunth maakt Sprengel

er in 1826 eerst *Richardia aethiopica* van, gevolgd door een revisie van het geslacht, resulterend in *Zantedeschia*. Dit is eveneens in 1826. Carl Sigismund Kunth (1788-1850) is een Duitse botanicus die zijn plantkundige loopbaan in 1813 start in Parijs waar hij zich bezighoudt met het classificeren van planten uit de collecties van Alexander von Humboldt en Aimé Bonpland. In 1820 gaat hij terug naar Berlijn waar hij vice-president wordt van de Botanische tuin en professor aan de Universiteit van Berlijn. Kunth schrijft enkele boeken waarin zijn revisies en classificaties zijn opgenomen. Kurt Polycarp Joachim Sprengel is net als Kunth een Duitse botanicus. Hij leeft van 1766 tot 1833. Sprengel studeert medicijnen en na zijn opleiding volgt een aanstelling tot professor in dit vakgebied. Hij is ook geïnteresseerd in plantkunde en is bekend geworden en geble-

ven door zijn onderzoeken op het terrein van bestuiving van planten door insecten.

Wat blijkt dus? *Zantedeschia* is al 190 jaar de officiële geslachtsnaam. Van *Calla* is dus bijna 200 jaar geleden afscheid genomen als officiële naam. Desondanks is de naam *Calla* blijven hangen. Hoe dit kan? Vermoedelijk hebben we hier te maken met invloeden uit het Engels. Daar wordt *Zantedeschia* aangeduid als *calla lily*.

CALLA BESTAAT OOK

Het geslacht is door Sprengel vernoemd naar de Italiaanse chemicus en botanicus G. *Zantedeschi* (1773-1846). De acht soorten van het geslacht *Zantedeschia* hebben hun habitat in zuidelijk Afrika. Met uitzondering van *Z. aethiopica*, die een wortelstok heeft, bezitten de planten een knol.

Overigens bestaat er ook een geslacht dat *Calla* heet. Net als *Zantedeschia* behoort het geslacht tot de familie der *Araceae*. *Calla* omvat een soort: *C. palustris*. Het is een plant die op moerasachtige plaatsen op het noordelijk halfrond voorkomt. De planten van *Calla palustris* bezitten wortelstokken. De bladeren en de bloeiwijzen vertonen gelijkenis met *Zantedeschia*, met name met *Z. aethiopica*. *Calla* houdt het hoofd boven water bij gratie van de soort *palustris*, waardoor het ouderwetse gebruik van deze naam moeilijker uit te roeien valt.

RICHARDIA

Het geslacht *Richardia* bestaat ook, net als *Calla*. *Richardia* behoort tot de familie der *Rubiaceae* (sterbladigenfamilie) en omvat zo'n 15 soorten. Het zijn veelal eenjarige, enkele soorten zijn kruidachtige overblijvende planten. Soorten van *Richardia* komen voor in de gematigde en tropische klimaatzones in Noord-, Midden- en Zuid-Amerika. Het voormalige *Araceae*-geslacht *Richardia* is opgenomen in *Zantedeschia*.

Terugkijkend is er eigenlijk al sinds 1826 duidelijkheid over het geslacht *Zantedeschia*. Waarom kunnen we dan toch zo moeilijk afscheid nemen van *Calla*? Misschien omdat de oude namen *Richardia* en *Calla* blijven opduiken en gebruikt blijven worden. In 1936 verschijnt van de hand van de heer J.F.Ch. Dix het boek 'Het kweken en verzorgen van bloembolgewassen in kamer, kas en tuin'. Kijkend naar de eerder genoemde data zou de heer Dix de naam *Zantedeschia* moeten gebruiken, maar nee. Dix gebruikt de naam *Richardia*. Hij had toch beter moeten weten, of niet? De naam *Richardia* wordt overigens ten minste tot 1961 gebruikt in de literatuur.